

en lätt väg att bli prest; och om det icke alltid gick så väl, så gick det åtminstone fort, hvilket var hufvudsaken. Jag påminner mig härvidlag hvad professor Törneros i listtiden yttrade om bordsbönera: »Att läsa till bords är detsamma som att läsa till prest. Man läser för att så fort som möjligt komma åt maten.»

Höstterminen började med Oktober, till hvilken ödesdigra tidpunkt man såg stora lass med ynglingar inkomma från landet, vanligen åtföljda af särskildt åkdon för matförrådet, bestående förnämligast af ostar, färbogar, renkött, smör, bröd och dylikt. Deras bostad var merendels hos någon gammal förständig enka eller jungfru, som höll spisning och mottog till förvaltning det medförda extra matförrådet eller torrkaffningen. Vårdinnorna höllo ganska god ordning på pysarna, ehuru det fick lof att ske med en viss diplomatisk välvilja, för att kunna påräkna att få behålla förtroendet under en längre tidföljd. Bland andra var en gammal jungfru vid namn Öberg särdeles anlitad i denna väg och hade i många herrans år hållit djeknequarter, så att hon till och med genom vana hade reda på pojkarnas lexor och tillhöll dem att idka sina studier ordentligt samt kunde sjelf deklinera både *dominus* och *mensa*. Hon hade någon gång hört ynglingarna, som voro mera försjkomna i latin, sinsemellan bruka vid något ombyte af matanrättningarna säga: *variatio delectat*, hvarför hon äfven i sin tur beledsagade inbärandet af någon ny rätt med sitt fryntliga: *varjachio dialektat*.

Skolkamrarna voro mycket enkla och anspråkslösa, vanligtvis försedda med limfärgade väggar i grått eller rödt och öfversållade med fantastiska kimröksprickar, grön kakelugn med svarfvade fötter, säng, bord och bokhylla, tvättskål af äkta krukmakareporclin

med tillhörande såpkopp, samt en kista för kläder och toaletsaker, hvaribland möjligen någon liten smakbit från mamma var instucken. Söndagsgarderoben hängde på väggen under ett lakan. Smorlädersskorna begagnades såväl helgdagar som i hvardagslag och meddelade åt det hela en viss zoologisk lukt.

Vid första inträdet i skolan inskrefs man hos den allvarlige gubben S—bom, som var rektor i storskolan, en kärngubbe i vetande, »*allvarlig som döden och domen*», med nedre läppen något utskjutande, hvilket gaf honom ett strängare utseende än hvad han, med sitt verkligt goda hjertelag, kanske sjelf önskat att besitta. Respekt hade han emellertid med sig, och ordning höll han i skolan, så det pep efter. Han läste i fjerde klassen, biträdd vissa dagar i veckan af en så kallad konrektor. Något fusk af pojkarna under rektorns lästimmar var ej värdt att försöka, helst han hade för sed att, åtminstone hvad det geografiska beträffar, uppkalla ynglingarna i katedern för att låta dem på kartan göra reda för sitt kunskapsförråd. Mången torde ännu minnas huru det smakade, då gubben Jonas någon gång fann sig föranlåten att med ett visst imponerande målföre säga: »Gå och sätt dig, du kan ingenting!» Det kändes genom merg och ben, och man var glad att komma ur skuggan af hans stora romerska näsa. Hans son Per Erik hade, trots respekten, uppsnappat gubbens skrifna och af honom sjelf gjorda öfversättning af Sallustius, och i all tysthet lät han sina vänner få en och annan behöflig vink huru ett svårare ställe rätteligen borde förstås, ehuru man, för att ej väcka misstankar, noga aktade sig att komma fram med gubbens egna vackra ordställningar.

Rektorn, som hade sitt hus i närheten af skolan, bjöd ofta skolungdomen till sig,